

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

21.9.2005

B6-0509/2005

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van de verklaringen van de Europese Raad en de Commissie
ingediend overeenkomstig artikel 103, lid 2 van het Reglement
door Hannes Swoboda, Robert Goebbels, Mechtild Rothe en Mia De Vits
namens de PSE-Fractie
over de stijgende olieprijsen en de afhankelijkheid van aardolie

Resolutie van het Europees Parlement over de stijgende olieprijsen en de afhankelijkheid van aardolie

Het Europees Parlement,

- onder verwijzing naar zijn voorgaande resoluties en naar de relevante mededelingen van de Commissie,
 - gezien de geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid 2005-2008 (COM(2005)141),
 - gezien het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag klimaatverandering van de Verenigde Naties (UNFCCC) van december 1997 en de ratificatie door de Gemeenschap van het Protocol van Kyoto op 4 maart 2002,
 - gelet op artikel 103, lid 2 van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de wereld thans wordt geconfronteerd met een scherpe stijging van de olieprijsen die Europa in economisch en sociaal opzicht schade berokkent en die waarschijnlijk zal aanhouden,
- B. overwegende dat de afhankelijkheid van de EU van de invoer van fossiele brandstoffen naar verwachting aanzienlijk zal toenemen; overwegende dat volgens een studie van het Internationale Energieagentschap over de EU-25 in 2002 76% van de primaire vraag naar aardolie in de EU werd ingevoerd en dat dit aandeel naar schatting zal groeien tot 94% in 2030 en dat ook de invoer door de EU van aardgas naar verwachting zal stijgen van 49% in 2002 tot 81% in 2030,
- C. overwegende dat het totale energieverbruik in de EU momenteel 1.725 miljoen ton olie-equivalent (Mtoe) bedraagt, waarvan 38% aardolie, 23% aardgas, 18% steenkool, 15% kernenergie en 6% hernieuwbare energie; overwegende dat het totale energieverbruik binnen vijftien jaar (in 2020) 1.900 Mtoe zou kunnen bedragen,
- D. overwegende dat de EU afhankelijk is van landen in het Midden-Oosten voor 41% van de olie-invoer, van Rusland voor 41% van de gasinvoer en 18% van de olie-invoer en van Algerije voor 29% van de gasinvoer en dat circa 95% van het benodigde uranium moet worden ingevoerd,
- E. overwegende dat de beschikbaarheid van aardolie in de wereld sinds 2000 constant is afgenomen en dat volgens de ramingen voor het einde van dit decennium de beschikbaarheid van aardolie in de wereld jaarlijks zal afnemen met 2 tot 3%; overwegende dat de toenemende schaarste aan aardolie waarschijnlijk zal leiden tot een verdere prijsstijging van ruwe olie, hetgeen zijn weerslag zal hebben op de prijs van aardgas,
- F. overwegende dat de verhoging van het aandeel van hernieuwbare energie in het energieverbruik en een verbetering van de energie-efficiëntie belangrijke middelen zijn om de afhankelijkheid van Europa van het buitenland te verminderen; vaststellende dat er een

indrukwekkende kostenreductie is gerealiseerd dankzij diverse technologieën voor hernieuwbare energie, in sommige gevallen tot 50% in vijftien jaar; vaststellende dat tenminste 25% van het totale energieverbruik in de EU in 2020 kan bestaan uit hernieuwbare energie,

- G. overwegende dat het economisch potentieel voor mogelijke energiebesparingen in 2010 17% is van het huidige eindverbruik aan energie in de industrie, 22% van het eindverbruik aan energie in huishoudens en de dienstensector en 14% van het energieverbruik in het vervoer; overwegende derhalve dat het totale verbruik in de Europese Unie kan worden gereduceerd met circa 20% zonder comfort of levensstandaard te verlagen,
- H. overwegende dat het olieverbruik in de EU toeneemt en dat in het bijzonder de vervoerssector verantwoordelijk is voor 78% van de stijgende vraag naar energie sinds 1985 en dat de prognose is dat de vervoerssector in de komende tien jaar met 2% per jaar zal groeien en nog energie-intensiever wordt,
- I. overwegende dat de olieprijs wordt beïnvloed door diverse factoren, zoals het gebrek aan investeringen in exploratie en raffinagecapaciteit, de aanzienlijke stijging van de vraag naar olie in de afgelopen jaren, vooral in China en India, de politieke instabiliteit in het Midden-Oosten, weersomstandigheden en prijspeculatie,
 - 1. beschouwt de afhankelijkheid van Europa van aardolie en de invoer van aardolie als zorgwekkend; is van oordeel dat Europa met het oog op de verzekering van de energievoorziening de energiebronnen en de herkomst van de aanvoer moet diversifiëren en haar strategie ter bevordering van gedecentraliseerde hernieuwbare energiebronnen snel moet versterken;
 - 2. pleit voor een allesomvattende en samenhangende wereldwijde strategie ter bevordering van energiebesparingen en energie-efficiëntie en het gebruik van alternatieve energiebronnen, aangezien het verbruik van olie in de VS zeer hoog is en het verbruik van olie vooral in grote opkomende economieën als China en India toeneemt; doet een beroep op de EU om snel initiatieven te ontplooiën voor een wereldtop van de grotere olieverbruikende en olieproducerende landen;
 - 3. onderstreept de geostrategische aspecten van onze afhankelijkheid van energie-invoer; erkent dat deze invoer substantieel bijdraagt aan onze energievoorziening; waarschuwt voor de risico's van deze afhankelijkheid; herinnert eraan dat het Europees nabuurschapsbeleid de gelegenheid biedt om een allesomvattende overeenkomst te sluiten met diverse landen die bij dit probleem zijn betrokken; verzoekt de Raad en de Commissie te handelen overeenkomstig een samenhangende regionale aanpak bij de vaststelling van de nationale actieplannen;
 - 4. merkt op dat de stijging van de olieprijzen negatieve gevolgen kan hebben voor de groei en de werkgelegenheid in Europa; betreurt de afwezigheid van gecoördineerde compensatiemaatregelen van de lidstaten in reactie op deze externe schok; dringt er dan ook bij de Raad en de lidstaten op aan om de Europese economische governance dringend te versterken en gebruik te maken van de beschikbare coördinatie-instrumenten, met name met betrekking tot programma's voor inkomenssteun en fiscale maatregelen in het belang van een sterk en effectief Europees optreden dat is gericht op duurzame groei en werkgelegenheid, inclusief een beter gebruik van alternatieve energiebronnen als werkgelegenheidsmotor;

5. herinnert de ECB aan haar dubbele mandaat: verdediging van de prijsstabiliteit en ondersteuning van de Europese economie op potentieel volle sterkte; pleit daarom voor een evenwichtig Europees monetair beleid waarbij rekening wordt gehouden met de effecten op korte en lange termijn en de binnenlandse vraag en het vertrouwen van de consument wordt hersteld door de rentetarieven laag te houden en groei-effecten centraal te stellen;
6. merkt op dat er momenteel massale winsten worden gemaakt in de energiesector dankzij de olieprijsen zonder dat er de nodige investeringen worden gedaan in de ontwikkeling van de raffinagesector om de groeiende vraag het hoofd te kunnen bieden;
7. waarschuwt voor de transacties van hedge funds die speculeren op hogere prijzen in de toekomst en aldus bijdragen aan de stijging van de olieprijs; verzoekt de Commissie, aangezien hedge funds in de EU aan minder regels zijn onderworpen dan in de VS, om dringend met voorstellen te komen voor een regelgevingskader voor hedge funds en voor veel meer transparantie bij dergelijke transacties;
8. is van mening dat er een actiever gebruik moet worden gemaakt van het belastingbeleid om het verschijnsel van de massale winsten van de olie-industrie aan te pakken en via belastingvriendelijke maatregelen het gebruik van alternatieve energiebronnen in de industrie en door de burgers in het algemeen te bevorderen;
9. verzoekt de Commissie met voorstellen te komen over mogelijkheden om het beleid op EU-niveau inzake de sociale verantwoordelijkheid van ondernemingen te kanaliseren in meer particuliere investeringen, te financieren uit de huidige onverhoopte winsten van de olie-industrie, in energiebesparingsprogramma's en alternatieve energietechnologieën en gerelateerd O&O; is van mening dat dit zou moeten worden gerealiseerd op basis van een vrijwillig akkoord met de oliemaatschappijen of anders via een op EU-niveau gecoördineerd belastinginitiatief;
10. verzoekt de Commissie het risico van grotere sociale uitsluiting als gevolg van hogere olieprijsen te pareren; wijst op de noodzaak om het Europees Sociaal fonds aan te wenden ter bestrijding van de werkloosheid als gevolg van de stijgende olieprijsen; doet een beroep op de regeringen om de negatieve effecten van de stijgende olieprijsen voor de meest kwetsbare groepen in de samenleving te beperken;
11. wijst op het belang van de bestaande wetgeving inzake de verlaging van de energievraag in de EU; merkt op dat als de bestaande en nog komende wetgeving volledig wordt toegepast minstens 23% energiebesparing kan zijn gerealiseerd in 2020; doet een beroep op de lidstaten om zich te houden aan hun streefdoelen op het gebied van hernieuwbare energie, zoals vastgelegd in de richtlijn inzake de bevordering van de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen;
12. merkt op dat het grote potentieel aan hernieuwbare energie voor verwarming en koeling bij lange na niet wordt gebruikt en dat geothermische energie, zonne-energie, biobrandstoffen en biomassa voor een groot deel in de plaats kunnen komen van fossiele brandstoffen en met name olie; verzoekt de Commissie dan ook om met een richtlijn te komen voor hernieuwbare energiebronnen voor verwarming en koeling;
13. is bezorgd over de onderbenutting van reeds beschikbare milieutechnische oplossingen; verwelkomt initiatieven ter versterking van de instrumenten voor de financiering van

investerings in energie-efficiëntie en materiaalefficiëntie en dringt erop aan dat overheidssteun voor investeringen over het algemeen slechts wordt verstrekt op voorwaarde dat er milieuvriendelijke productiemethoden worden gebruikt, inclusief een groter gebruik van milieuvriendelijke op steenkool gebaseerde energie;

14. verzoekt de Commissie om dringend te komen met maatregelen voor de vervoerssector, niet alleen met het oog op de veiligstelling van de aanvoer van aardolieproducten maar ook op grond van milieuoverwegingen, zoals het gebruik van meer brandstofefficiënte motoren en de omschakeling op alternatieve brandstoffen en aandrijvingstechnologieën; ook zouden er grotere inspanningen moeten worden gedaan bij de veelbelovende ontwikkeling van waterstof en brandstofcellen;
15. wijst erop dat het met het oog op een vermindering van de afhankelijkheid van olie in de transportsector het van het grootste belang is om te streven naar een verschuiving van het vervoer van de weg naar het spoor, de binnenlandse waterwegen en/of de korte zeevaart en zo het vrachtvervoer per spoor alsmede het passagiersvervoer over het spoor te bevorderen en nieuw leven in te blazen en ook het korte zeevervoer en het binnenlands scheepvaartverkeer in de EU te bevorderen;
16. verzoekt de Commissie het voortouw te nemen en bij de automobielfabrikanten aan te dringen op de ontwikkeling van schonere en zuiniger auto's als prioriteit in haar initiatief Cars 21, met als streefdoel de ontwikkeling van een voor alle consumenten betaalbare auto die niet meer dan 3 liter op 100 km verbruikt;
17. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om meer financiële middelen uit te trekken voor de bevordering van een veilig, milieuvriendelijk, efficiënter en goedkoper openbaar vervoer, alsook voor de bevordering van carpoolen en fietsen zodat deze wijzen van vervoer levensvatbare alternatieven worden voor het persoonlijk autogebruik, samen met de uitbreiding van het openbaar vervoer en de invoering van maatregelen die de bevolking moeten stimuleren om van dergelijk transport gebruik te maken;
18. verzoekt de Commissie met een voorstel te komen voor het biobrandstoffenbeleid in de vervoerssector met het streefdoel om het aandeel van biobrandstoffen in 2020 uit te breiden tot 15%;
19. wijst andermaal op de noodzaak om prioriteit te verlenen aan de veiligstelling van de energievoorziening op lange termijn, rekening houdend met sociale en ecologische aspecten; aangezien de wereldwijde vraag naar olie in 2020 zal zijn opgelopen tot 115 miljoen barrel per dag in vergelijking met de 77 miljoen barrel per dag in 2000, d.w.z. met 50%, moeten er veranderingen worden bewerkstelligd in de consumptiepatronen; teneinde concurrentievervalsingen tussen de energiebronnen te voorkomen, moeten de externe kosten worden geïnternaliseerd;
20. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de EIB, de EBWO en de regeringen en parlementen van de lidstaten.